

Трибуна мілітарного українського слова на міській американській землі

СВОБОДА

український щоденник

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Адреса: Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HEderson 4-0807 (4-0237) Telex: JHC: HEderson 4-1016

РІК LX. Ч. 295. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО-ІОРК, СЕРЕДА, 5-го ЛИСТОПАДА, 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 295. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 5, 1952 VOL. LX

ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ, ЩО 55 МІЛЬЙОНІВ ГОЛОСУВАТИМУТЬ ПІД ЧАС ВИБОРІВ

Вашингтон. — Гостра передвиборча кампанія закінчилася закликами йти до голосування як самих кандидатів, так і різних громадських організацій, а з відкриттям виборчих локалітів увага всього населення звернена вже на само питання, скільки голосів достануть поодинокі кандидати на найближчій виборчій стадії. З уваги на велике число зареєстрованих, вирінуло теж питання, яка кількість з них буде голосувати. Тому, що бюро погоди заповило гарну погоду на виборчий день у більшій частині штатів, спостерігачі передбачають участь яких 55-60 мільйонів осіб у виборах. Це було б найвище число з усіх досі при виборах відданих голосів. Попередня найбільше число виборців було 49,815,000 в 1940 р. Відсотково дають міста більшу кількість голосуючих ніж фермерські оселі, а з-поміж міського населення масово йдуть до виборів робітники, організовані в уніях. Головні осередки робітничі організації, як Американська Федерація Праці,

Конгрес Індустріальних Організацій та Об'єднані Шахтарські Робітники минулими часами не заявляли за жадну партію чи кандидата, однак поточного року прийшла і під цим оглядом зміна, бо всі три згадані об'єднання публічно ухвалили підтримку для демократичного кандидата, Адлера Е. Стівенсона. Не зважаючи на те, такі великі унії, як будівельних робітників, столярська унія та морських послугачів — всі з А. Ф. П. — закликали за підтримку для республіканського кандидата ген. Айзенгавера. Юніоні урядовці не жалують труду для заохоти своїх членів йти лавою до голосування, надіючись в майбутньому прихильності обраних урядовців до робітничого законодавства. Перша ластівка з вісткою вислуду виборів прилетіла з місцевості, Мілсфілд, у штеті Нью Гемпшир, у вісторок 4 листопада вчасним ранком. Там голосувало вісім осіб, усі на Айзенгавера. Штет Нью Гемпшир це республіканська територія.

Останні заклики кандидатів перед виборами

Понеділок 3 листопада позначив найбільшою передвиборчою агітацією з усіх попередніх днів, хоч партійні провідники заповідали переміряти на час виборів. Республіканський вибор був найбільш діяльний, бо його провід намагався в останній хвилині здобути штет Нью Йорк і Масачусетс для ген. Айзенгавера. Найдіяльнішим показався губернатор штет Нью Йорк, Тамес Е. Дюї, який упродовж 18 годин через радіо й телевізію виступав промови самий, або впроваджував інших промовців. Сен. Річард Ніксон республіканський кандидат на віцепрезидента і самий ген. Айзенгавер поїхали ранним ранком до Бостону і там обідали місто з промовами, до самої пізньої, щоб здобути штет для себе і переперти вибір сенатора Лоджа, який був там загрозжений. Останній завіт Айзенгавера був з заповненням честі, волі й миру, для всіх, на випадок обрання його президентом. Демократичні провідники обмежилися до виступу промов пізнім вечором. Пер-

ший промовив з міста Ст. Льюї, Мо. віцепрезидент Албен Барклі, який переповів осяги своєї партії. Другий промовець, президент Труман, заповів з Канзас Сіті перемогу для Стівенсона. Третій — це був кандидат на віцепрезидента, сен. Джон Спарроу, який в формі розмови з губернатором Стівенсоном у Шікаго, виявив свої спостереження з виборчої кампанії. На кінець промовив самий Стівенсон, переповідаючи найважливіші моменти з своєї кампанії і доводячи, що він дотримувався свого слова, даного при прийманні кандидатури, що буде працювати відповідно до своїх сил для перемоги. Останній його завіт був до виборців іти до голосування, а він гріємі від них присуд, який вони видадуть. Перед самим закінченням кампанії не забракло теж голосу сен. Джозефа Мек Карті, який у промові з Алтону, у штеті Вісконсин, закликав виборців рятувати націю від Стівенсона, кажучи, що він оточує себе колишніми комуністичними прихильниками.

ВИБОРЧА КАМΠΑНИЯ КОШТУВАЛА \$75,000,000

Вашингтон. — Сен. Пол Г. Доглес, демократ з Іліной, пригадує минулі над витратами на цьогорічну виборчу кампанію, приходять до висновку, що міські, штетові і загально краєві вибори коштують не менше як 75,000,000 доларів. Хоч не тільки згодою, не підтриманий оприлюдненими даними, то ніхто не сумнівається, що витрати представляються в астрономічних цифрах. Видаток на саму останню промову ген. Айзенгавера і сен. Ніксона передачу через телевізію й радіо з Бостону, досягнув висоти \$250,000, а всі інші подібні витрати обсягають на понад \$3,000,000 за уреш час виборчої кампанії. Теперішні закони не вистачають уже для контролю виборчих видатків, які на підставі закону Геча, не мають перевищати цифри трьох мільйонів для кожної партії. Це відноситься тільки до партій, а не до осіб, для яких закон не накладає жадного обмеження в цій справі. Так само нема обмеження кількості виборчих комітетів, і тому кожен комітет може від себе витратити \$3,000,000. У цілій країні нарахувано 7,500 виборчих ко-

мітетів. Не всі вони видають тільки грошей, щоб аж закон Геча їх обмежував, та цього року їх витрати без сумніву вищі ніж в інших роках. Член сенатської слідчої комісії вже роблять підготовку до нового закону для обмеження передвиборчих витрат в майбутності. Вони пригадують, що цьогорічні виборчі видатки більш ніж виносили в 1858 р. всі видатки федерального уряду. Сенатори виявляють, що Авраам Лінколн, кандидуючи на президента в 1860 році, мав усіх виборчих видатків на \$12,500. Сен. Доглес це голова сенатської підкомісії для етики в уряді. Він думає, що видатки на телевізію найбільше причинилися до збільшення загальних виборчих витрат, яких загальна сума дійде до висоти \$75,000,000. Очевидно, що найбільші видатки мають краєві партійні комітети, тобто демократичний і республіканський. Досі звісні видатки від 1 до 23 жовтня. У тому часі республіканський комітет видав \$1,370,347 а демократичний \$943,260. Від того дня було ще далеко до виборчої кампанії, отже видатки мусіли зрости непомірно при її закінченні.

СВІТ ОЧІКУЄ ВИБОРУ НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА ЗДА

Париж, 4. листопада. — В такого великого і загального зацікавлення в світі, як тільки разом. Це пояснюється не тільки ролю З'єднаних Держав в міжнародній політиці, але й особами кандидатів. В усіх столицях світу відкрито теж невеличкі американські виборчі локалі, в яких можуть віддати свої голоси члени американських дипломатичних місій та американські громадяни, що з будьяких причин там перебувають. Об'єднані Нації, Н. Й. — Численні закордонні дипломати, що беруть участь в сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, з великою увагою, але рівночасно й з помітним відпруженням очікують вислуду американських виборів. Нормальна праця в бюрах Об'єднаних Націй майже в цілості припинена, не тільки тому, що в них працюють американські громадяни, які підуть до виборчих локалітів, але й тому, що поодинокі комітети і агенції Генеральної Асамблеї перервали на вісторок свої наради. Проте, будинок Об'єднаних Націй, призначений як міжнародна територія, є одним місцем в країні, в якому сьогодні продовжують працювати дипломати. Між поодинокими дипломатами зав'язало обговорення можливого вислуду виборів та аргументами з міжнародної політики підтримується свої симпатії до одного або другого кандидата.

ВАШИНГТОН МАЄ ВЖЕ ГОТОВУ ТАСМНУ ПОЛІЦІЮ

Вашингтон. — Вже в середу, негайно після проголошення вислуду виборів, ген. Айзенгавер або губ. Стівенсон будуть мати нагоду оглянути нові обличчя у своєму оточенні. Це будуть агенти тасмної поліції, званої "Сікрет Сервіс", які мають за обов'язок стерегти особи президента країни, як це передбачує закон. Одна група тасмних агентів уже виїхала до Спрінгфілд, Іллі., друга до Нью Йорку.

Новий президент Чіле

Сантьяго, Чіле. — Новий чілійський президент, колишній диктатор цієї країни, ген. Карлос Ібанес дель Сампо, висловив задоволення до нового, що було передано через усіх радіофонів країни. Президент заявив, що він закріплюватиме демократичний лад в країні та домагається призначення йому необхідних повноважень, щоб він міг успішно перемогти економічний безлад, що до нього допирала Чіле попередній уряд президента Габрієля Віделя. Головна мета нового уряду — це стримати інфляцію і впровадити контроль у розхитану народною господарку. Щодо договору військової допомоги з ЗДА, то президент висловився ухильно, підкреслюючи, проте, що його бажання утримувати добросусідські

Інформаторка сен. МекКарті залишила працю

Вашингтон. — Комісія Цивільної Служби прийняла рішення з посади працівниці в Раді Провірки Лояльності, панні Міріам де Гасс, яка призначалася, що бостачала сенаторові Джозефові МекКарті інформації про запідозрених в комуністичній діяльності осіб в федеральній службі і таким чином допомогла йому висувати заклики проти людей, які ще не були урядово призначені. Коли її покликали в вересні комісія до виправдання себе з закидів, вона відмовилася скласти свідчення, після чого вона була часово звільнена зі служби, яка приносила їй 7,800 дол. річної плати. З кінцем місяця жовтня, комісія повідомила їй, що вона буде відправлена з праці повністю, отже вона воліла зректися посади ніж бути звільненою невідлечно. Вона твердить, що передавала тасмні інформації добровільно в переконанні, що робить добру прислугу для громадянства. Вона, між ін., переклада сенаторові відпис протоколу з засідання Ради Провірки Лояльності.

Штейт Огайо не вимагає горожанства від лікарів

Медичний журнал штейт Огайо, "Огайо Штейт Медікал Джурнал" у числі 9, з вересня 1952 року приносить повідомлення місцевій медичній управі про те, що у цьому штейті допускаються до нормальної лікарської практики ті лікарі, що не мають американського горожанства, але мають т. зв. "перші папери", як що вони отримали лікарський диплом не пізніш 1943 року в Німеччині, Італії, Греції, Польщі, Чехословаччині та інших країнах за Законом Завісою та мали право практикувати в чужих країнах. Ця постанова відноситься також до т. зв. "зазасмопознання" для лікарів, що набули вже право практики в іншому штейті й тепер уже можуть отримати практику в штейті Огайо без додаткових іспитів. Штейт

Спільне засідання Президії і Виконного Органу УНРади

В дніх 21, 22, 23, і 24 жовтня відбулося спільне засідання Президії і Виконного Органу УНРади під головуванням в. о. голови УНРади І. Вагрянного і в присутності Президента УНР Андрія Личаківського. Прийняти були також деякі члени УНРади, що перебувають поза сталим місцем осідку Державного Центру, а саме: інж. І. Лучинин з Швейцарії та д-р П. Федеріко з В. Британії. В склад членів УНРади прийнято пп. інж. Ф. Гаска від УРДП (на місці М. Сакна) та В. Діберта від УСП (на місці св. п. І. Мазепи). Нові члени зложили урочисту присягу. Основною токою засідання були звіти Голови Виконного Органу д-ра Ст. Барана та керівників окремих ресортів про діяльність за минулий звітний період 1951/52 рр. В широкій дискусії над звітами обговорено вичерпно плани праці на майбутнє та запроєктовані актуальні заходи в ділянках внутрішньої і зовнішньої політики.

Далі Президія УНРади по грунтовній аналізі і прийнятті деяких змін, схвалила проєкт бюджету на 1952/53 звітний рік. Бюджет з поділений на дві частини: звичайний і надзвичайний. Друга, надзвичайна частина, передбачає видатки на пожеволення пропаганди й міжнародної і підготовочо-планувальної та видавничої акції. Від жертвенності українського громадянства буде залежати, чи праця в цих ділянках можна буде розвинути у потрібних для визвольної акції Державного Центру роздірах. Поміж різними питаннями внутрішньої політики, засідання присвятило найбільше уваги справам внутрішньо-політич-

У.Н.Рада проти української участі в Координаційному Центрі

Мюнхен, Німеччина. — Так званий Координаційний Центр Антибольшевицької Боротьби створений на таких підставах, що вони наперед виключають можливість всякої української співпраці з цим центром. — твердить авторитетно "Українське Інформаційне Бюро" в своєму бюлетені з 31-го жовтня. Вістку подано у формі спростування вістки, яка появилася в цій справі в одній з європейських українських газет. Це спростування дослівно звучить: "Українське Інформаційне Бюро уповноважене ствердити, що в часописі "Неділя" ч. 13 за жовтень 1952 р. в замітці п. з. "Президент України Народної Республіки відідав Мюнхен", подано нестилі відомості про засідання ВО та Президії УНРади. Зокрема не відповідає дійсності, ніби "нарада" дискутувала справу української участі в новоствореному Координаційному Центрі Антибольшевицької Боротьби, — що сформувалася під протекторатом Американського Комітету. Т. зв. Координаційний Центр створено на таких підставах (якна гегемонія російських представників і незалежності прямування до затримання єдиної Росії поруч з нехтуванням волі неросійських народів відновити свої самостійні держави на етнотериторіальній території), що вони наперед виключають можливість всякої співпраці з цим центром. Тому жадна дискусія на засіданні органів УНРади про "українську участь" в цьому центрі не мала і не могла мати місця.

Совети дозволяють на вивіз закордон своєї преси

Нью Йорк. — Із СРСР досі можна було отримувати закордон лише незначну частину видань, як центральні часописи "Правда" й "Ізвестія" та головні т. зв. "грубі" журнали. На наступний рік, совєтський уряд, як про це повідомило книжкове представництво "Чотири континенти" у Нью Йорку, дозволить на вивіз закордон 300 часописів і журналів. З досі знахих назв дозволених публікацій, видно, що це будуть насамперед численні совєтські видання з найрізніших ділянок знання, як хемія, техніка, медицина, біологія тощо. Також можна буде отримувати деякі

Знайшли \$128,000, вкрадених в кубських революціонерів

Форт Ворт, у штеті Техас. Поліція знайшла 128,000 дол., захованих в плітці термосу в лісах тугтешньої околиці, саме в хвилині, коли недавній в'язень, випущений з тюрми в Аляска, хотів їх відкопати. Ці гроші були вкрадені місяць тому в двох громадян острова Куба, які вигнані з ЗДА. Арештований, — це 40-річний Флорід Гілл. Ограбований — Мануель Ф. Мадригаль і Кандідо де Торрес. Вони сказали поліції, що дістали від Карлоса Пріо Сокараса, колишнього президента Куби —

КОРЕЯ НЕ РЕЗИГНУЄ З ОБ'ЄДНАННЯ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Міністер закордонних справ Корейської Республіки, П. Т. Чон, що очолює південно-корейську делегацію в Об'єднаних Націях, заявив тут вчора, що уряд Корейської Республіки "ніколи не резигнує із своїх цілком законних намагань" здобути назад "свою втрачену територію", як довго тільки один інч Північної Корей залишатиметься в руках комуністичних зрадників або комуністичних наїзників". Міністер Чон промовив на нарадах Політичного Комітету Генеральної Асамблеї. Доказуючи фактами, "велику брехню" Вишинського про те, що це моваля, південно-корейська армія почала агресію, міністер Чон твердив, що коли б так було сталося, то сьогодні Корей була б вільна і не було б "корейської проблеми". При цій нагоді представник Південної Корей докоряв легко Америці, що вона, знаючи комуністичну підготовку до агресії, не зробила зі свого боку нічого, щоб до тої агресії не допустити. Навпаки, тоді, коли Совєтський Союз вже надав перед війною був забезпечений північно-корейських комуністів усіми видами зброї, включно з важкою артилерією, танками і літаками, американці, побоюючись війни, не хотіли забезпечити південно-корейську армію навіть малою зброєю в достатній кількості. Міністер Чон теж доказував, що комуністичний напад на Південну Корей був планований від довшого часу та що планів тої агресії виїхали з Кремлю.

Бії в Корей продовжуються з неслабнutoю силою

Токіо. — Впродовж вчорашнього дня бії за стратегічною гірської позиції продовжувалися з неслабнutoю силою, хоч і цим разом не дали жадного конкретного результату. Південно-корейські війська з великим зав'язанням атакували комуністичні позиції на т. зв. "Трикутній Горі", але були відбиті сильним вогнем ворожої артилерії. Атаку південно-корейської піхоти піддер-

Комуністична діяльність в Азії керована одним центром

Нью Делі, Індія. — Англіський Вісник Комуністичної Інформации, який в Індії сер. Александер Клатербок заявив, що комуністичні військові дії в Малайях, Корей та Індонезії керовані тим самим центром. Малайські території складаються з привезених китайців, які воюють згідно з наказами, що прихо-

Тіто за психічні зв'язки з Заходом

Загреб, Югославія. — Тіто промовляв на шостому з'їзді комуністичної партії та наказував поширити боротьбу проти Совєтів і Комінформу при допомозі цих тісних зв'язків та співпраці з соціалістами, робітничими уніями та ліберальними групами на Заході. Це можна осягнути при допомозі організації Народного Фронту, яка має 8,000,000 членів, і яка має тепер називатися "Соціалістичним Союзом працюючих Людей в Югославії". Маршал Тіто поручив також змінити назву "комуністичної партії" на "Лігу комуністів Югославії". Число членів партії зросло з 448,175 (в червні 1948) — на 779,382 (червень 1952). Теперішнє світове напруження на думку прем'єра Тіта, виникло з совєтського імперіалізму та з "тих імперіалістичних

ЕСПАНСЬКИЙ УРЯД АПРОБУЄ УМОВИ ДОГОВОРУ З АМЕРИКОЮ

Мадрид. — Вчора тут відбулися наради членів еспанського уряду і найвищих військових представників, на яких обговорено встановлення умови еспансько-американського оборонного договору. Нарадами проводив шеф еспанського уряду ген. Франсіско Франко, що є рівночасно головним командантом еспанських збройних сил. В нарадах взяла участь майже всі міністри та поодинокі члени еспанського генерального штабу. При цій нагоді повинно теж про характер тих передумов, на яких мав би бути підписаний американсько-еспанський договір. Америка матиме право користуватися трьома головними і деякою кількістю менших авіаційних баз, як теж двома головними портами, Кадіксом на атлантичному побережжі і Картагеною на побережжі Середземного моря. Обидва ці порти мають бути відповідно розбудовані і поліпшені. В заміну за це Еспанія дістане ухвалених вже Конгресом 125,000,000 доларів американської господарської допомоги, як теж відповідні суми з тих понад двох мільярдів доларів, що їх має департамент оборони на розбудову американських заморських баз. Подробіці договору мають бути устійнені в дальших нарадах. Розбудова більш авіаційних баз мала б бути закінчена і віддана до вжитку американцям вже з кінцем наступного року.

